هفته نامه معارف اوونیزه

د پوهنې وزارت خبري، ادبي او ټولنیزه خپرونه

سال تأسیس: ۱۴۲۳ هـ ق. مطابق ۱۳۸۱ هـ ش. شماره مسلسل (۳۰۳) ماه ذوالحجة الحرام ۱۴۴۶ هـ ق. مطابق ماه جوزا ۱۴۰۴ هـ ش.

د علم په زده کړې سره خپله روښانه راتلونکی تضمین کړئ.

د پوهنې وزارت سرپرست په لوګر کې د ۵ بابه ښوونځیو ودانۍ پرانیستې

د پوهنې وزارت محترم سرپرست الحاج مولوي حبیب الله آغا او ورسره مل پلاوي چې د ښوونیز وضعیت ارزونې په موخه لوګر ولایت ته سفر کړی وو په یاد ولایت کې یې د پوهنې ریاست مسئولینو، یو شمېر علماءکرامو او قومي مشرانو سره د لیدنو سربېره یې د ۵ بابه نویو جوړو شوو ښوونځیو ودانۍ هم پرانیستې.

نوموړي په دې لیدنو کې د تعلیمي پرمختګونو او په دې برخه کې د شته ستونزو په اړه له مسئولینو سره خبرې وکړې.

د لوګر ولایت مسئولینو په دې لیدنه کې د تعلیمي سیستم لاپیاوړتیا او د ښوونې او روزنې په برخه کې د شته ستونزو د حل په موخه د پوهنې وزارت مشرتابه ته د هر اړخیزې همکارۍ ډاډ ورکړ.

په همدې حال کې د پوهنې وزارت محترم سرپرست د لوګر ولایت په مرکز پل علم کې له یو شمېر مدارسو او ښوونځیو څخه لیدنه وکړه او د یادو ادارو له مسئولینو سره یې له نږدې وکتل...

۲مخ

افتتاح ۱۵ باب تعمیر مکتب از سوی سرپرست وزارت معارف در پکتیکا

محترم الحاج مولوی حبیب‌الله آغا، سرپرست وزارت معارف و هیئت معیتی شان که به هدف بررسی وضعیت تعلیمی به ولایات جنوب شرقی کشور سفر نموده بود عازم ولایت پکتیکا شده و در مراسمی که به مناسبت گشایش ساختمان های ۱۵ باب مکتب در مرکز و ۱۴ ولسوالی آن ولایت تدویر شده بود شرکت کرد.

پروژه ساخت تعمیرات مکاتب یاد شده که سال گذشته از سوی وزارت معارف به همکاری مالی نهادهای همکار با معارف ...

ص۲

د پوهنې وزارت پلاوي په روسیه کې د پوهنې وزیرانو په نړیوال کنفرانس کې ګډون وکړ

د روسیې فدراتیف جمهوریت په رسمي بلنه، د ښوونې او روزنې د معین محترم الحاج مولوي سخاءالله سعید په مشرۍ د پوهنې وزارت پلاوي، د روسیې په کازان ښار کې جوړ شوي د پوهنې وزیرانو په دریم نړیوال کنفرانس کې ګډون وکړ.

د پوهنې وزیرانو دریم نړیوال کنفرانس د روسیې د ولسمشر ولادیمیر پوتین په وینا چې په ویډیو بڼه خپرېدو پیل شو. وروسته د روسیې د پوهنې وزیر په ګډون د بېلابېلو هېوادونو د پوهنې وزیرانو ویناوې وکړې.

د کنفرانس تر پیل وړاندې د افغانستان د پوهنې وزارت پلاوي د ساینس او ټکنالوژي له نندارتون څخه هم لیدنه وکړه.

همدا راز یې د کنفرانس په څنډه کې د ایران هېواد د پوهنې وزیر له مرستیال سره وکتل او د ښوونې او روزنې په برخه کې یې د دوه اړخیزو همکاریو په هکله خبرې وکړې.

یاد پلاوي په دې سفر کې د روسیې د پوهنې له وزیر سره هم ولیدل، په دې لیدنه کې د روسیې د پوهنې وزیر د امریکایي اشغال پر وړاندې د اسلامي امارت په مشرۍ د افغان مجاهد ولس مبارزه وستایله.

نوموړي وویل د افغانستان اسلامي امارت...

۲مخ

د اسلامي زده کړو معین د خوست او پروان ولایتونو له پوهنې رئیسانو سره وکتل

د پوهنې وزارت د اسلامي زده کړو معین محترم الحاج مولوي کرامت الله آخندزاده د خوست ولایت له پوهنې رئیس محترم مولوي فیض الله جمال حقاني او د پروان ولایت پوهنې رئیس محترم مولوي سید محمد فیضي سره په جلا جلا غونډو کې، د یادو ولایتونو د تعلیمي پرمختګ او ننګونو په اړه بحث او نظرونه تبادله کړل.

د اسلامي زده کړو معین د یادو ولایتونو د پوهنې رئیسانو له فعالیتونو او لاسته راوړنو څخه د ستاینې ترڅنګ ژمنه وکړه، چې د هغوی ستونزې او ننګونې به حل کړي.

په پای کې یادو ولایتونو د پوهنې رئیسانو د اسلامي زده کړو معین څخه د دوی سره د لیدنې له امله مننه وکړه او هر یوه په جلا توګه ډاډ ورکړ چې دوی به د تعلیمي سیستم لا ودې او پیاوړتیا په برخه کې هېڅ راز هڅې ونه سپموي.

اخذ امتحان تثبیت سویه فرزندان مهاجرین عودت کننده به کشور

ریاست معارف شهر کابل به هدف فراهم نمودن زمینه آموزش به هموطنان برگشته به کشور و معرفی آنان به مکاتب رسمی از ۲۶۰ تن اطفال که در این اواخر از کشور های همسایه به وطن برگشته بودند امتحان تثبیت سویه اخذ نمود.

قرار است پس از تکمیل ارزیابی، این شاگردان بر اساس سطح تعلیمی شان به صنوف مربوطه مکاتب رسمی در شهر کابل معرفی شوند.

گفتنیست که از آغاز سال جدید تعلیمی ۱۴۰۴ این پنجمین دور از امتحانات تثبیت سویه از هموطنان برگشته به کشور میباشد که تا کنون برای هزاران تن از اطفال و نو جوانان که از کشور های همسایه به کشور برگشته است زمینه آموزش در مکاتب رسمی در کشور فراهم گردیده است.

در این شماره

سنگ بنای تربیت کودک از خانه آغاز می‌شود — صفحه ۲

د کابل ښار څو بابه ښوونځیو لپاره کمپیوټرونه او تدریسي وسایل وېشل شول — ۲ مخ

زندگینامه ملک‌الشعرا استاد عبدالحق بیتاب — صفحه ۳

سرمقاله

سنگ بنای تربیت کودک از خانه آغاز می‌شود

بسم الله الرحمن الرحیم
اَلحَمدُلِلّهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلَوٰةُ وَالسَّلامُ عَلَی سَیِّدِالمُرسَلِینَ وَعَلَی آلِهِ وَأَصحَابِهِ أَجمَعِین.

تعلیم و تربیه تنها در محیط صنف، مدرسه و مکتب شکل نمی‌گیرد. زیربنای شخصیت کودک، پیش از آن که پای او به مدرسه و مکتب برسد، در آغوش خانواده نهاده می‌شود. اگرچه مدرسه و مکتب مسئولیت آموزش رسمی را بر عهده دارد، اما خانواده، اولین و ماندگارترین نهاد تربیتی است که در تمام دوران زندگی بر کودک اثر می‌گذارد.

رفتار پدر و مادر، نوع گفت‌وگو، روش های روبرو شدن با مشکلات، نماز، نظم، ادب و اخلاق همه و همه به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر ذهن و شخصیت کودک تأثیر می‌گذارند. کودک، بیش از آن که به گفتار گوش دهد، رفتار والدین را می‌بیند و تقلید می‌کند.

یکی از مشکلات تعلیم و تربیه، گسست میان آنچه در خانه آموزش داده می‌شود با آن چیزی است که در مکتب ومدرسه یا کتاب‌های درسی آموزش داده میشود.

به این معنی وقتی کودک در خانه نظم را نمی‌بیند، اما در مدرسه و مکتب به رعایت نظم دعوت می‌شود، این دوگانگی می‌تواند موجب سر درگمی کودک شود و اثرگذاری هر دو نهاد را کاهش دهد.

از سوی دیگر خانواده هایی که با مدرسه و مکتب تماس دوامدار وتعامل مؤثر دارند، پیگیر وضعیت تعلیمی و تربیتی فرزند خود اند، در جلسات اولیا شرکت می‌کنند، در خانه فضای امن و آرام برای مطالعه و رشد ذهن کودکان شان فراهم می‌سازند، و به پرسش‌های کودک با حوصله و صداقت پاسخ می‌دهند، فرزندانی می‌پرورند که نه تنها موفق می باشند، بلکه در آینده نیز مسئولیت‌پذیر و مبتکر خواهند بود.

همچنان با ورود تکنالوژی و شبکه‌های اجتماعی به زندگی روزمره، وظیفه خانواده‌ها سنگین‌تر شده است. فرزند امروز در معرض حجم بالایی از اطلاعات، الگوهای رفتاری متنوع، و سبک‌های زندگی متضاد قرار دارند اگر خانواده ها با رفتار های مؤثردرتربیت فرزندان شان تلاش ننمایند تربیت کودک به راحتی در معرض آسیب قرار می‌گیرد.

بنابراین، اگر بخواهیم تعلیم و تربیه در رسالت بزرگ خود، یعنی «تربیت انسان مؤمن، مسلمان، با اخلاق نیکو و مسئول» موفق شود، باید خانواده را نه تنها شریک، بلکه همراه اصلی در این مسیر بدانیم.

پس گفته میتوانیم که خانواده ها در تربیت کودکان شان نقش مهم و ارزنده دارند و برای والدین ضروریست که در تربیت کودکان شان تلاش نمایند و در قبال تربیه آنان غافل نباشند. اگر خانواده ها در تربیه کودکان شان توجه لازم ننمایند در حال و آینده سبب درد سر بزرگ به خانواده و جامعه میشوند.

هموطنان عزیز! وزارت معارف با تمامی توان برای تقویت نظام آموزشی و تربیت سالم فرزندان کشور با روحیه اسلامی و ملی تلاش میکند و در این امر مهم از شما نیز میخواهد که در تربیه سالم فرزندان تان از هیچ گونه سعی و تلاش دریغ نورزید و با وزارت معارف در آموزش و پرورش فرزندان تان همکاری همه جانبه نمایید تا باشد آینده درخشان را برای نسل های آینده و کشور عزیز خویش رقم زنیم.

د کابل ښار څو بابه ښوونځیو لپاره تدریسي وسایل وپېرل شول

د کابل ښار پوهنې ریاست، د اوومې تعلیمي ناحیې د سیمه ییزو تعلیمي شوراګانو په همکارۍ، د یو شمېر ښوونځیو لپاره د ۱۰۴ زره ۵۰۰ افغانیو په ارزښت تدریسي وسایل،کتابونه او څو پایې کمپیوټرونه وپېرل شول.

د کابل ښار د پوهنې ریاست مسئولینو یاد درسي توکي د زده کړې د کیفیت په لوړولو او زده‌کوونکو ته د معیاري تعلیمي چاپېریال په را منځ ته کولو کې اغېزمن ګام و باله.

پوهنې وزارت، د پوهنې مینه والو له دغه ارزښتناک ګام هرکلی کوي او د پوهنیز نظام لاپیاوړتیا په برخه کې د خلکو د شوراګانو څخه مننه او قدرداني کوي.

د هرات ولایت پوهنې ریاست سره د ۷۰ تختو خېمو مرسته وشوه

په هرات ولایت کې د یوه مرستندویه بنسټ له لوري د یاد ولایت ښوونځیو سره د ۶ مېلیونه او ۵۳۷ زره افغانیو په ارزښت د ۷۰ تختو خیمو مرسته وشوه.

د هرات ولایت د پوهنې رئیس محترم مولوي رحمت الله جابر د معلوماتو له مخې یادې خېمې به د ښار او ولسوالیو هغو ښوونځیو ته ووېشل شي، چې د درسي ټولګیو له کمښت سره مخ دي.

نوموړي زیاته کړه، ددغو خېمو په وېشلو سره به د هغو سلګونو تنو زده‌کوونکو د درسي چاپېریال ستونزه حل شي چې اوسمهال په آزاده فضاکې زده کړې کوي.

کندهار ولایت کې د یوې دیني مدرسې ودانۍ پرانیستل‌شوه

د کندهار ولایت دامان ولسوالۍ په مدزو کلي کې د یو باب دیني مدرسې ودانۍ، د ۱.۵ مېلیونه افغانیو په لګښت د یو تن علمي شخصیت محترم مولوي عبدالهادي احرار په مالي مرسته جوړه او د پوهنې مسئولینو لخوا تر پرانیستو وروسته ګټې اخیستنې ته وسپارل شوه.

د یادې مدرسې ودانۍ ۹ درسي ټولګي، یو احاطوي دېوال او د څښاک پاکو اوبو لپاره یو کرۍ‌څاه لري.

د پوهنې وزارت مشرتابه د پوهنیز نظام سره د هېوادوالو له ملاتړ ستاینه کوي او د تعلیمي مرکزونو له زده‌کوونکو او ښوونکو غواړي، چې د خپلو تعلیمي مرکزونو د تجهیزاتو او تأسیساتو په ساتنه کې پاملرنه وکړي.

د پوهنې وزارت محترم سرپرست...

د پوهنې وزارت محترم سرپرست تر دې لیدنو وروسته په یاد ولایت کې د ۵ بابه ښوونځیو نوې ودانۍ افتتاح او ګټې اخیستنې ته وسپارلې په دغو ښوونځیو کې د لوګر ولایت مرکز پل علم ښار اړوند په حصارک کلي کې د بي بي عایشه رضی الله تعالی عنها ښوونځی، د پشتون آباد، ده مغلان ، د کمال خان او په الیاس خان کلي کې د حاجي احمد خان ښوونځي شامل دي.

د لوګر ولایت د پوهنې ریاست د مسئولینو د معلوماتو له مخې د هر یو ښوونځي ودانۍ له ټولو اړینو ملحقاتو سره ۶ درسي ټولګي لري، چې له پوهنې وزارت سره د یوې همکارې ادارې لخوا د ۵۰ مېلیونه افغانیو په ټولیز لګښت جوړې شوې، دوی زیاتوي چې د یادو ښوونځیو په پرانیستو سره به د ځایي اوسېدونکو په سلګونو تنه زده کوونکو ته د زده کړې خوندي درسي چاپېریال رامنځته شي.

د پورته ذکر شویو بنسټونو د پرانیستلو په مراسمو کې، د پوهنې وزارت محترم سرپرست او مل پلاوي سربېره، د یاد وزارت د مهمو څانګو رئیسانو، د ځینو سیمه ییزو ادارو چارواکو او د لوګر ولایت یو شمېر محترمو علماءکرامو هم ګډون درلود.

د پوهنې وزارت رئیسانو لپاره ...

په اړه د سیمینار ګډون‌والو ته مفصل او هر اړخیز معلومات ورکړل.

دغه راز نوموړي د ټولنې واقعیتونو ته په پام سره روښانه کړه: دا دول نامناسب او ناجایزه دودونه د اسلامي ارزښتونو او زموږ د ملي کلتور سره په ټکر کې دي، نو څنګه موږ کولی شو دغه دول اعمال د اصلاح، عقل او ایمان له طریقه له ټولنې څخه لرې کړو؟

د کیفیت تضمین معین زیاته کړه: د دغه سیمینار له تر سره کولو موخه یوازې د فرمانونو تشریح کول نه دي، بلکې موږ باید داسې ټولنه جوړه کړو، ترڅو دودونه او رواجونه پکې د اسلامي قانون په رڼا کې ځای ولري.

ورپسې د یاد فرمان لارښود د پوهنې وزارت د ستر سلاکار محترم مولوي عزیز احمد ریان لخوا ګډون والو ته ولوستل شو.

د سیمینار په بله برخه کې د پوهنې وزارت د احصایوي معلوماتو د کیفیت او دقت په اړه معلوماتي او مسلکي موضوعات د وزارت د احصایې او معلوماتو څانګې مسئولینو لخوا وړاندې شول.

همدا راز د پوهنې وزارت د احصایې او معلوماتو رئیس محترم مولوي سمیع الله نعماني د سیمینار د موخو په اړه معلومات ورکړل او ورپسې د همدغې ادارې تخنیکي کارکوونکو ګډون‌والو ته معلوماتي پرېزنټېشن وړاندې کړ.

غونډه د پوهنې وزارت د مقام د دفتر لوی رئیس محترم الحاج مولوي شهاب الدین ثاقب لخوا د دعائیې په لوستلو سره پای ته ورسېده.

افتتاح ۱۵ باب تعمیرهای...

به هزینه مجموعی ۱۹۲ میلیون افغانی آغاز شده بود، همه آن ها بر اساس طرح جدید و معیاری تکمیل شده که شامل صنف‌های درسی، دفاتر اداری، تشناب‌ها، سیستم آب آشامیدنی و برق می‌باشند از سوی سرپرست وزارت معارف، رسماً به بهره برداری سپرده شدند.

در آغاز مراسم افتتاح مکاتب یاد شده سرپرست وزارت معارف طی سخنان شان ارتقای کیفیت آموزش را در کنار موجودیت فضای مناسب تعلیمی برای شاگردان و تقدیم افراد دانا و متخصص به جامعه مهم دانسته افزودند: «هدف ما تنها ساختن مکاتب نیست، بلکه می‌خواهیم کیفیت تعلیم و تربیه را نیز بلند برده، معلمان را آموزش دهیم و مواد درسی لازم را فراهم کنیم تا محیط معیاری آموزشی برای شاگردان ایجاد گردیده و جامعه به سوی پیشرفت حرکت کند.»

در ادامه محترم مخدوم عبدالسلام سعادت، معاون مقام ولایت پکتیکا تشریف آوری رهبری وزارت معارف به آن ولایت را خیر مقدم گفته در پیوند به موضوع سخنرانی کرده گفت: «اعمار چنین ساختمان ها در عرصه تعلیم و تربیه، یک دستاورد بسیار مهم برای ولایت پکتیکا می باشد.»

همچنان محترم مولوی عبدالوکیل خالد رئیس معارف ولایت پکتیکا هم با اظهار قدردانی از اهتمام رهبری وزارت معارف در راستای توسعه معارف به قرا و قصبات کشور، گفت: «ساخت این مکاتب آغاز یک تحول مثبت تعلیمی و تربیتی در ولایت ما بوده که خویش را متعهد به نگهداری و استفاده درست آن در جهت آموزش اطفال و شاگردان، می دانیم.»

قابل یادآوریست که باشندگان مناطق یاد شده به ویژه اولیای شاگردان این اقدام وزارت معارف را ستوده و آن را گام ارزشمند و مهم در جهت فراهم آوری سهولت های آموزشی از سوی این وزارت دانستند.

پوهنې وزارت پلاوي په روسیه کې...

په اړه د روسیې په دریځ کې زیات مثبت بدلون راغلی دی او دغه بدلون به د افغانستان له تعلیمي نظام سره د همکارۍ په برخه کې زیات فرصتونه را منځ ته کړي.

د یادونې وړ ده، چې په دې کنفرانس کې تر دیرشو د زیاتو هېوادونو د پوهنې وزیرانو او مرستیالانو ګډون کړی و.

دیدار محترم سرپرست وزارت معارف...

مضاعف نموده و مینماییم.»

او همچنان افزود: « تربیت سالم یتیمان و اطفال بی سرپرست را وظیفه دینی و ملی خود دانسته و به آن متعهد می باشیم.»

متعاقبا چند تن از مسئولان دارالایتام مذکور نیز طی صحبت های خویش، تشریف آوری رهبری محترم وزارت معارف را به آن نهاد تعلیمی خیر مقدم گفته و از اهتمام سرپرست وزارت معارف در این خصوص ابراز قدردانی نمودند.

در پایان یک سلسله پیشنهاد ها و مشکلات دارالایتام متذکره نیز با رهبری محترم وزارت معارف در میان گذاشته شده که در رفع مشکلات یاد شده، از سوی سرپرست وزارت معارف وعده همکاری سپرده شد.

زندگینامه ملک‌الشعرا استاد عبدالحق بیتاب

عبدالحق بیتاب فرزند مرحوم ملا عبدالاحد خان عطار در سال ۱۲۶۵ خورشیدی مطابق به سال ۱۸۸۶ میلادی در گذر قصاب کوچه شهر کهنه کابل در یک خانواده متدین دیده به جهان گشود.

استاد بیتاب پدر خود را در سن خورد سالی از دست داد، تربیه و پرورش اش را ماما هایش ملاعبدالغفور اخندزاده و ملا عبدالله خان و سپس عالمان معروف وقت بعهده گرفتند. فنون ادب، بلاغت و عربی را ابتدا از خانواده و سپس از استادان شهر کابل فرا گرفت.

علوم دینی و ادبی آموخت. شعر را نزد مرحوم قاری عبدالله خان فرا گرفت. در ۳۰ سالگی به حیث معلم در مکاتب ابتداییه، رشدیه، اعدادیه، دارالمعلمین و مکتب نسوان تدریس نمود و در سال ۱۳۲۶ به سمت استادی در پوهنتون کابل تقرر حاصل نمود.

کرسی بیدل شناسی در پوهنځی زبان و ادبیات فارسی به استاد بیتاب اختصاص داشت. استاد بیتاب در ۱۸ دلو ۱۳۳۱ خورشیدی از سوی مقامات عالی ادبی و فرهنگی به حیث ملک الشعرای افغانستان شناخته شد.

استاد بیتاب به مدت ۵ سال به حیث مترجم و مفسر تفسیر کابلی از سوی صدارت گماشته شده بود.

استاد بیتاب عالم دین بود، فقه، تفسیر، حدیث، منطق را می دانست و تدریس مینمود. صوفی وعارف بود لقب صوفی جز نامش گردیده بود. وی به طریقت نقشبندیه ارادت داشت.

استاد عبدالحق بیتاب معلم ورزیده و توانا، شاعر، ادیب، دانشمند، متصوف واستاد پوهنتون بود حداقل ۵۰ سال در مکاتب و پوهنتون تدریس نموده است.

چنانچه او می گوید:

عمر من در کار تعلیم وتعلم صرف شد
جز به مردن زندگی خارج نکرد از مکتبم

استاد بیتاب رساله های در بدیع، بیان، عروض، قافیه، معانی، دستور، منطق، صرف، نحو به گونه مستقل تالیف و نشر کرده و هم تالیف کتاب های درسی برای معارف کشور به نشر رسانیده است.

در سال ۱۳۳۰ خورشیدی دیوان استاد بیتاب بنام تذکره شعرا به چاپ رسیده است. در شعر و شاعری استاد شاعران بود.

وی در سن ۲۰ سالگی به شعر روی آورد و از مرحوم قاری عبدالله خان فراوان آموخت. در شعر از شاعران ورزیده زمان خود بود. وی بعد از قاری عبدالله خان ملک الشعرا گردیده که دومین ملک الشعرای کشور محسوب می شود.

نامبرده در سرایش شعر پیرو سبک هندی بود، بیانش ساده، روان و نزدیک به زبان گفتار است از این روست که واژه ها و اصطلاحات وافر مردمی در شعرش دیده می شود.

استاد بیتاب آثاری زیاد دارد که مهم ترین اش کتاب های است که از عربی ترجمه کرده است مانند ترجمه الکافیه در نحو، ترجمه موجز در طب، ترجمه فروق الامراض و غیره

او شخصیت ورزیده، صادق، دانشمند، مدبر، با تقوی، وطندوست، با صلابت و درایت بوده همیش در حال خضوع و خشوع بوده با شاگردان روش نهایت انسانی داشت.

استاد بنابر خدمات صادقانه، شایان و خستگی ناپذیر علمی وادبی از جانب حکومت وقت انزمان با مکافات نقدی و نشان درجه دوم معارف و مدال افتخار صداقت را در سال ۱۳۳۱ خورشیدی به لقب ملک الشعرا مفتخر گردید.

استاد عبدالحق بیتاب بنابر مریضی که عاید حالش بود به روز جمعه ۲۱ حوت سال ۱۳۴۷ خورشیدی برابر به سال ۱۹۶۸میلادی در کابل در سن ۸۲ سالگی پدرود حیات گفت روحش شاد یادش گرامی باد.

د اخلاقو او انسانیت درس

«د پلار او زوی خوږه کیسه»

حامد افغان

یو ځوان خپل بوډا پلار ډاکټر ته بوتلو، د بېرته راتلو په وخت کې یې پلار ورته وویل:

زویه! وږی یم، ډوډۍ به چېرته خورو؟ زوی یې سمدستي هلته یوه هوټل ته ور د ننه شو او دواړه هلته ډوډۍ ته کېناستل، څرنګه چې پلار بوډا و، لاسونه یې رېږدېدل، په ډېر زحمت یې ډوډۍ خوړله، شاوخوا او په جامو یې ډوډۍ ورنه څڅېدله، چې طبعاً جامې او مېز یې هم غوړ کړل، څرنګه چې هوټل له خلکو ډک و، نو زیات خلک ورته متوجه وو او د بوډا حالت یې څاره.

ځوان زوی یې ورته ناست و، ډوډۍ یې هم ورته سموله، داسې برېښېده لکه له ځانه چې پلار ته ډېر پام وي، کله چې یې پلار له خوراکه فارغ شو، زوی یې تر لاس ونیو او د لاس مینځلو ځای ته یې بوتلو، لاسونه، خوله، مخ او جامې ټول یې ورومینځلې صفا سوتره یې کړ، زوی یې بیا مېز ته ورغی هغه یې هم پاک کړ، او هوټلي ته یې د خوراک پیسې ورکړې او پلار یې تر لاسه ونیو، روان شول. د هوټل خلکو ورته کتل او دواړه ووتل.

کله چې پلار او زوی موټر ته پورته کېدل، له هوټله یو سړی ورووت، د بوډا مخې ته ودرید او په سر یې ښکل کړ، ورته ویې ویل: درونډ مشره! ستا پام نه و، هوټل کې دې ډېر قیمتي شی پرېښود! بوډا ورته وویل: نه زما نه څه نه دي پاتې شوي!

خو سړي ورته وویل: تا هوټل کې ډېر ارښتناک شی پرېښود او هغه د هوټل خلکو ته د اخلاقو او انسانیت درس و هغه دا چې زامن باید څنګه تربیه شي.

د اوسنۍ زمانې ځینې پلرونه لګیا دي اولادونو ته پیسې او جایدادونه پرېږدي که غواړئ انسانیت او اسلام ته خدمت وکړئ؛ اولادونو ته مو علم او اخلاق ورزده کړئ، له دې ستره شتمني نشته.

ارزش علم

دعوی مکن که برترم از دیگران به علم — چون کبر کردی از همه دونان فروتری
از من بگوی عالم تفسیرگوی را — گر در عمل نکوشی نادان مفسری
بار درخت علم ندانم مگر عمل — با علم اگر عمل نکنی شاخ بی‌بری
علم آدمیتست و جوانمردی و ادب — ورنی ددی، به صورت انسان مصوری
از صد یکی به جای نیاورده شرط علم — وز حُب جاه در طلب علم دیگری

هر علم را که کار نبندی چه فایده
چشم از برای آن بود آخر که بنگری

سعدی

اندرزها

- روند رشد، پیچیده و پر زحمت است و در درازای عمر ادامه دارد.
- شخصیت آدمی ساختهٔ افکار خودش است فردا همان خواهد شد که امروز می اندیشیده.
- هیچ وقت به گمان اینکه وقت دارید نه نشینید زیرا در عمل خواهید دید که همیشه وقت کم و کوتاه است.
- هر قدر به طبیعت نزدیک شوی، زندگانی شایسته تری را پیدا می‌کنی
- علت هر شکستی، عمل کردن بدون فکر است
- دانستن کافی نیست، باید به دانستهٔ خود عمل کنید.
- کسی که دارای عزمی راسخ است، جهان را مطابق میل خویش تغیر می دهد.
- شیرینی یکبار پیروزی به تلخی صد بار شکست می‌ارزد.
- ضعیف‌الأراده کسی است که با هر شکستی بینش او نیز تغییر می کند.
- انسان باید از هر حیث چه ظاهر و چه باطن، زیبا و آراسته باشد.
- تمام افکار خود را روی کاری که انجام می دهید متمرکز کنید. نور خورشید تا متمرکز نشوند نمی سوزانند.

غوره ویناوې

- بد کسان په هیچا نېک ګمان نه کوي، ځکه چې هغوی هر څوک د ځان په څېرویني.
- د بدل اخیستلو خوشحالي له یوې شېبې څخه ډېره نه وي، خو د ښښنې خوشحالي تل پاتې وي.
- نن عمل شته حساب نشته، سبا حساب شته عمل نشته.
- د انسان هره ساه اخیستل د مرګ لوري ته یو قدم نږدې کیدل دي.
- خلک ویده دي مګر کله چې مړه شي نو راویښ شي (په حقیقت پوه شي).
- اخلاق او ادب داسې لباس دی چې بیا بیا تازه په تازه اغوستل کېږي.
- ناپوه انسان په خپله ګناه نه پوهیږي او نه د چا نصیحت ته غوږ نیسي.
- ښښنه کول غوره انتقام دی.
- بد عادت یو زورور دښمن دی. مګر د خواهشاتو قبولول سړی هلاکوي.
- په هره خبره کې اختلاف د دښمنۍ لامل ګرځي.
-ام کوه چې د دښمن له دوستانو سره ملګري ونه کړې.
خبرې وکړئ چې وپېژندل شئ، ځکه هر انسان د خپلې ژبې لاندې پټ وي.
- په خپل نفس حکومت کول په نورو نفسونو باندې له حکومت کولو څخه سخت کار دی.
- له نورو سره تر محاسبې مخکې له خپل ځان سره محاسبه وکړئ.
- کوم قوم چې په بدو کارونو او اعمالو کې اخته وي الله جل جلاله په هغه قوم مصیبت راولي.

چهار نون راه گشا

• اول: نبین

۱-عیب مردم را نبین
۲-مسائل جزئی در زندگی خانوادگی را نبین
۳-کارهای خوب خودت را که برای دیگران انجام می‌دهی نبین
۴-گاهی باید وانمود کنی که ندیدی (اصل تغافل)

• دوم: نگو

۱-به کسی که حرفت در او تأثیرندارد نگو
۲-سخنی که دلی بیازارد نگو
۳-هرسخن راستی را هرجا نگو
٤- هرخیری که درحق دیگران کردی نگو
۵- راز را نگو حتی به نزدیک‌ترین افراد

• سوم: نشنو

۱- هر سخنی ارزش شنیدن ندارد
۲- وقتی دو نفر آهسته سخن می گویند سعی کن نشنوی
۳- غیبت را نشنو
۴- گاهی وانمود کن که نشنیدی (اصل تغافل)

• چهارم: نپرس

۱- آنچه را که به تو مربوط نیست نپرس
۲- آنچه که شخص از گفتن اش شرم دارد نپرس
۳- آنچه باعث آزار شخص می شود نپرس
۴- آن پرسشی که در آن فایده ای نیست نپرس
۵- آنچه که موجب اختلاف و نزاع می شود نپرس

Marif
Weekly

کتنپلاوی: الحاج مولوي شهاب الدين «ثاقب»
مولوي عزيز احمد «ريان»
مفتی حبيب الله «قتاده نوري»
احمد شعيب «حقيقي»
عبدالصبور «غفراني»
محمد نسيم «عياذ»
مسئول مدير: سعيد «جلال»
انځور اخيستونکی: محمد ادريس «نوري»
محمد اشرف «رسولي»

صفحه آرا : محمد قسيم «يعقوبي»
تيراژ : ۳۰۰۰
پته: د کابل ښار، غازي محمد جان خان واټ، د پوهنې وزارت
د نشراتو او عامه اړيکو رياست، د نشراتو او عامه پوهاوي آمريت
علاقه مندان معارف و نويسنده گان گرامی!
شما می توانيد انتقادات، پيشنهادات و نوشته های خود را جهت چاپ به ايميل آدرس ذيل ارسال نماييد.
Marifnewspaper1919@gmail.com
د اړيکي شميره: ۰۷۲۸۴۰۷۲۷۲

Ministry of Education Cultural and Social Issue / Better Education - Better Future / Established 2002, Issue No 303 /2025

دیدار سرپرست وزارت معارف از دارالایتام امام بخاری(رح) در پکتیکا

محتـرم الحـاج مولـوی حبیـب اللـه آغـا سرپرسـت وزارت معـارف و هیئـت همـراه شـان در سـفر کـه بـه ولایـت پکتیـکا داشـتند ضمـن بررسـی وضعیـت تعلیمـی درآن ولایـت در حالی که از سـوی مسـئولان ریاسـت معـارف و شـماری از علمـاء کـرام همراهـی مـی شـدند بـه دارالایتـام امـام بخـاری(رحمـه اللـه) تشـریف بـرده و ضمـن ارزیابـی وضعیـت تعلیمـی و سـویه علمـی شـاگردان، بـا مهتمـم، مدرسـان و طـلاب دارالایتـام یـاد شـده دیـدار و صحبـت نمـود.

محتـرم سرپرسـت وزارت معـارف در سـخنانش بـا اشـاره بـه فراهـم آوری سـهولت هـای تعلیمـی بـرای اولاد وطـن بـه ویـژه اطفـال بـی سرپرسـت و بـی بضاعـت، گفـت: « عرضـهٔ خدمـات تعلیمـی متـوازن در سراسـر کشـور، یکـی از اولویـت هـای وزارت معـارف بـوده کـه در صـدر پـلان هـا و وظایـف مـا قـرار دارد و مـا در ایـن راسـتا تـلاش جـدی و...

ص۲

بازسازی یک باب مکتب به هزینه ۱.۷ میلیون افغانی در ولایت غزنی

کار بازسـازی لیسـه شـهید بلخـی در مربوطـات ولسـوالی مالسـتان ولایـت غزنـی کـه چنـدی پیـش بـه هزینـه ۱.۷ میلیـون افغانـی از مسـاعدت هـای مردمـی آغـاز گردیـده بـود پـس از تکمیل کار بازسـازی آن طـی مراسـمی بـا اشـتراک مسـئولین معـارف آن ولسـوالی افتتـاح و بـه بهـره بـرداری سـپرده شـد.

ایـن پـروژه کـه شـامل حفر یک‌حلقه چـاه عمیق

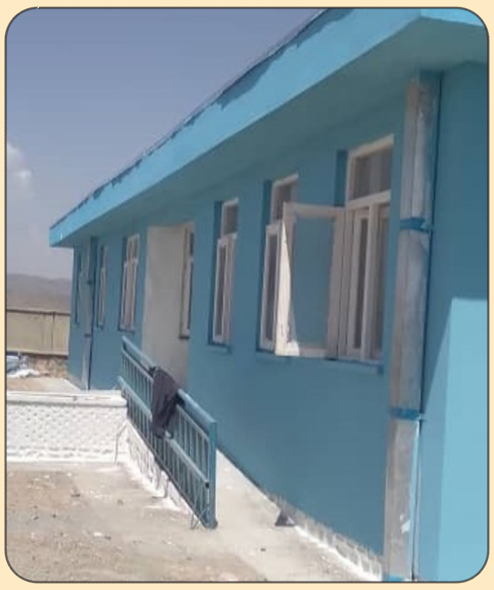

آب آشـامیدنی، ترمیـم تعمیـر، خریـداری میـز و چوکـی متعلمـی، ایجـاد سـاحه سـبز و تسـهیل سایر ضروریـات تعلیمـی مـی باشـد، محیـط امـن آموزشـی را بـرای صدهـا شـاگردان فراهـم نمـود.

رهبـری وزارت معـارف از حمایـت هـای مـادی و معنـوی مـردم بـا نظـام معـارف اظهـار خرسـندی نمـوده و از مسـئولین، معلمیـن و شـاگردان مکاتـب مـی خواهـد تـا در امـر اسـتفاده مفیـد و درسـت از امکانـات فراهـم آورده شـده از سـوی وزارت معـارف، همـکار باشـند.

د هلمند له پوهنې رياست سره د ۱۴ میلیونه افغانیو په ارزښت د کتابونو او درسي توکو مرسته وشوه

د هلمنـد ولايـت پوهنـې رياسـت سـره د پوهنـې پـه برخـه کـې د يـوې همکـارۍ اداري لـه خـوا د ۱۴ میلیونـه افغانیـو پـه ارزښـت د درسـي توکـو او کتابونـو مرسـته وشـوه.

پـه يـاده مرسـته کـې ۲۸۰۴۸ توکـه درسي کتابونـه، د ښـوونکو لپاره د تدريسـي مرسـتو ۱۰۹۹ کڅوړې او ۲۴ پايـې خېمـې شـاملې دي چـې پـه نـږدې راتلونکـي کـې بـه د اړتيـا سـره سـم ښـوونځيو تـه ووېشـل شـي.

د پوهنې وزارت رئیسانو ته سیمینار ترسره شو

د پوهنـې وزارت رئيسـانو لپـاره د ا.ا.ا. د عالـي مقـام ۱۷ مـې کښـې فرمـان پـه تولنـه کـې د نـاوره دودونـو د مخنيـوي او د احصائيـوي اسـنادو دقـت پـه اړه سـيمينار ترسـره شـو.

پـه يـاد سـيمينار کـې د پوهنـې وزارت د ښـوونې او روزنـې معيـن او کفيـل محتـرم الحـاج مولـوي سـخاءالله سـعيد، د کيفيـت تضميـن معيـن محتـرم الحـاج مولـوي عبدالخالـق صـادق، د مقـام د دفتـر لـوی رئيـس محتـرم الحـاج مولوي شـهاب الديـن ثاقـب او مرکـزي ځانګـو رئيسـانو ګـډون کـړی و.

يـاد سـيمينار د پوهنـې وزارت د نشـراتو او عامـه اړيکـو رئيـس محتـرم مفتـي حبيـب اللـه «قتـاده نـوري» لخـوا د قـرآن کريـم د څـو مبارکـو آيتونـو پـه تـلاوت سـره پيـل شـو؛ ورپسـې د پوهنـې وزارت د کيفيـت تضميـن معيـن محتـرم الحـاج مولـوي عبدالخالـق صـادق، پـه ټولنـه کـې د ځينـو نـاوره دودونـو، لکه؛ پـه ودونـو او ويرونـو کـې د زياتـو لګښـتونو او د حـج او عمـرې د فريضـې څخـه د راستنو شـوو حاجيانـو لخـوا لګښـتونو او داسـې نـورو برخـو کـې د افغانسـتان اسـلامي امـارت عالـي محتـرم مقـام د فرمـان ...

ص۲

کمک ۵ میلیون افغانیگی باشندگان ولایت لوگر با معارف در سه ماه اول امسال

مسـئولان ریاسـت معـارف ولایـت لوگـر میگوینـد کـه در سـه مـاه نخسـت سـال جـاری (۱۴۰۴ خورشـیدی)، از سـوی مـردم علـم پـرور ایـن ولایـت، بـرای سـاخت و باز سـازی ۲۲ بـاب مدرسـه دینـی و مکتـب، کمکهایـی بـه ارزش

مجموعـی حـدود پنـج میلیـون افغانـی دریافـت کـرده اسـت.

ایـن کمکهـا ازسـوی باشـنده گان محـل بـه گونـه داوطلبانـه بـه هـدف تقویـت نظـام معـارف، فراهم‌سـازی محیـط آموزشـی مناسـب بـرای کـودکان و همکاری بـا بخـش هـای معارف انجـام شـده اسـت.

ایـن کمکهـا شـامل وقـف زمیـن بـرای سـاخت سـاختمان‌های مکاتـب و مـدارس، اعمـار صنفهـای درسـی و دیوارهـای احاطـه، بازسـازی سـاختمان‌های تعلیمی و ملحقـات آن، فراهم‌سـازی آب آشـامیدنی و نصـب سیسـتم هـای بـرق آفتابی، تهیـه مـواد درسـی بـرای شـاگردان و برخـی مـوارد دیگر می باشـند.

در یـک خبـر دیگـر بـرای معلمیـن اصـول صنفـی ۲۸۸ باب مکتـب در ایـن ولایت از سـوی یـک نهـاد حامـی معـارف مسـاعدت لـوازم ضـروری تدریسـی بـه ارزش ۵ میلیـون و ۳۹۰ هـزار افغانـی صـورت گرفتـه اسـت.

ایـن مسـاعدت هـا شـامل ۷۹۷ بسـته بـوده کـه در هـر بسـته آن بـه تعـداد ۲۶ قلـم مـواد ضـروری تدریسـی و ممـد درسـی مـی باشـد.

قـرار اسـت ایـن بسـته هـا بـه زودی مطابـق سـهمیه تعیین شـده بـه مکاتـب در آن ولایـت توزیـع شـود.

وزارت معـارف از حمایـت هـا و مسـاعدت هـای مـادی و معنـوی مـردم کشـور بالاخـص باشـنده گان معـارف پـرور ولایـت لوگـر بـا نظـام معـارف اظهـار قدردانـی و سپاسـگزاری مـی کنـد .

بیایید در احیاء مجدد تعلیم و تربیه دست به دست هم داده این مسؤلیت دینی و ملی را با کمال حسن نیت و صداقت اداء نماییم